

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΞΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομῆται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς

Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπωλείοις Βέλμπεργ καὶ "Ἐστίας."

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β' καὶ γ' ἔτους εὐρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΗΡΑΓΕΤΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5

Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

7 Ὀδὸς Μουσῶν καὶ Νίκης 7

Πλατεῖα Συντάγματος.

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς οκτῶ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστολῆς δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγλία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτὴ.

Διὰ μεταβάλλουσαι διευθύνσεις ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματὸσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μία ἀπάντησις. — Ἀσκασία Δ. Σουρμελή (ὑπὸ *.). — Ἐγκαίνια τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Παρθενωγείου τοῦ Συλλόγου τῶν Κυριῶν. — Ἰστορία ἐνδὲ τεμαχίον ἄρθρον (ὑπὸ κ. Λαύρας Σούζαρτ, ἱατροῦ). — Ἡ μητέρα μήτηρ (ὑπὸ κ. Κροσταλλίας Χρυσοθέγγη). — Ποικίλα. — Ὁ Ἐρμῆς τοῦ Πραξιτέλου. — Ἀλληλογραφία. — Συμβουλαί. — Σύνταγῆ. — Βιβλιοποιήσεις. — Ἐπιφυλλίς.

ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

« Ἀφήσατε τὰς γυναῖκας νὰ ἀναγινώσκωσιν εἰδήσεις καὶ κοινωνικά, ὄχι ὁμῶς καὶ πολιτικὰ ἄρθρα », ἐπιστέλλει πρὸς ἡμᾶς κύριός τις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κατὰ τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν δημοσιευθέντος ἄρθρου μας. « Ἡ πολιτικὴ δὲν εἶναι ὁ κύκλος, δὲν εἶναι τὸ στάδιον τῆς γυναικός ».

Τὸ εἶπομεν πρὸ ἡμῶν. Τὸ ἐπαναλαμβάνομεν καὶ σήμερον. Ἡ γυνὴ ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι εἰσέτι εἰς θέσιν νὰ ἐπιδιώξῃ οὔτε πολιτικὴν χειραφέτησιν, ἀλλ' οὔτε δημοσίας θέσεις καὶ δημόσια ἀξιώματα ὡς αἱ ὁμόφυλοι Εὐρωπαῖαι καὶ Ἀμερικανίδες. Ἀλλὰ νὰ ἀποποιήσῃ αὐτῇ τὸ δικαίωμα νὰ ἀναγινώσκῃ κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν ἐν ἡ δὴ δύο πολιτικὰ ἄρθρα, ἐν οἷς διαγράφονται καὶ καθορίζονται τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ πολιτεῖαν καθήκοντα αὐτῆς, τοῦτο οὐ μόνον ἀυθαίρετον καὶ πολὺ τολμηρὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὰ μάλιστα ἄδικον καὶ ἐπιζήμιον δι' αὐτὴν τὴν Πατρίδα.

Ἄλλ' ἡ πολιτικὴ συνδέεται ἀδιαρρήκτως, ἀναποσπάστως μετὰ τῆς γυναικός. Ἀναπνέομεν διαρκῶς τὸν ἀέρα τῆς, δηλητηριώδη ἢ καθαρὸν, ἀσφικτικὸν ἢ ζωογόνον. Ἐκ τῆς πολιτικῆς ἐξαρτᾶται ἡ ταπεινότης ἢ τὸ μεγαλεῖόν μας, ἡ ὑλικὴ ἐξάντλησις καὶ καταστροφὴ ἢ ἡ εὐμάρεια καὶ εὐδαιμονία ἡμῶν καὶ τῶν τέκνων μας. Πολιτικὴ ἀντιπατριωτικὴ δύναται νὰ μᾶς ἀπορφανώσῃ τὴν θυγατέρα ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῆς, τὴν γυναῖκα ἀπὸ τοῦ ἀνδρός τῆς, τὴν μητέρα ἀπὸ τῶν τέκνων τῆς. Ὅπως ὁ βίος μας εἶναι ἀδιασπάστως

συνδεδεμένος μετὰ τοῦ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ἡ πολιτικὴ ἐκείνου ἀποτελεῖ μέρος τοῦ προορισμοῦ, τοῦ σκοποῦ, τῶν βλέψεων, τοῦ μέλλοντος ἡμῶν. Ὡς συμμεριζόμεθα τοὺς θριάμβους καὶ τὴν χαρὰν σας, συμπάσχομεν διὰ τὰς ἀτυχίας καὶ ὑφιστάμεθα τὰς τρομερὰς συνεπειὰς τῶν πεπλανημένων ἰδεῶν σας.

Μὴ ὑφύνατε λοιπὸν τὴν φωνήν, μὴ συνοφρουσθε καὶ ἀδημονεῖτε, διότι ἐτολήσαμεν νὰ εἴπωμεν εἰς τὴν μητέρα, εἰς τὴν σύζυγον, εἰς τὴν ἀδελφὴν : Ἀγρύπνει ἐπὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ πατρὸς, τοῦ συζύγου, τοῦ ἀδελφοῦ, τοῦ τέκνου σου. Ὅταν οὗτοι, ὡς ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ αὐτῶν βίου καὶ τῶν ἀκαταπαύστων περὶ αὐτοσυντηρήσεως ἀγῶνων, ἀτενίζωσι πρὸς τὸν πολιτικὸν ὀρίζοντα διὰ μέσου τῆς δηλητηριώδους ὀμίχλης τοῦ σκεπτισμοῦ, τοῦ ὕλισμου καὶ τῆς ἰδιοτελείας, σὺ, ἡ ζῶσα ἐν τῇ ἀγνῇ καὶ διαυγῇ ἀτμοσφαιρᾷ τοῦ οἴκου, ἐργάσθητι ὅπως διασκεδάσῃς τὰ νέφη καὶ ἐξαφανίσῃς τὸ σκότος καὶ ὡς ἀληθὲς τοῦ Ἑλληνισμοῦ τέκνον, ἐξακολούθησον τὸ ἔργον, ὅπερ αἱ μητέρες σου τόσον ἐπιτυχῶς ἤρχισαν.

Ἐὰν αἱ γυναῖκες τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν μας, ἀντὶ νὰ γίνωνται ὄργανα τῆς μικροπολιτικῆς καὶ τῶν ρουσφετιῶν, ἠσχολοῦντο εἰς μελέτην τῆς ὑψηλῆς εὐθύνης, ἣν ἀπέναντι τῆς Πατρίδος φέρουσιν οἱ σύζυγοι αὐτῶν, ἐὰν μετεῖχον πατριωτικώτερον, αἰσθηματικώτερον εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν συζύγων τῶν, πόσα δυστυχήματα δὲν θὰ προελαμβάνοντο καὶ πόσων καλῶν πρόξενον δὲν θὰ ἀπέβαινον αὐταί ;

Τὰς προσωπικὰς πολιτικὰς πεποιθήσεις καὶ συμπαθείας μας δὲν ἐπιβάλλομεν εἰς οὐδένα, πισταὶ εἰς τὸ περὶ ἀμεροληψίας πρόγραμμά μας. Ἐφιστῶμεν μόνον τὴν πρᾶσσοῦν τῶν ἀναγνωστριῶν μας εἰς τὸ πνεῦμα τῆς πολιτικῆς, ἣν αὐταὶ ὀφείλουσι νὰ ἀσπάζωνται καὶ ἀκολουθῶσι, καὶ ὑπὲρ ἧς νὰ ἐργάζωνται κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τῆς γενικῆς συγκινήσεως, καθ' ἃς ἄρχεται ὁ ὑπὲρ πάντων ἀγῶν.

ΑΣΠΑΣΙΑ Δ. ΣΟΥΡΜΕΛΗ

Ἐγεννήθη ἐν Ναυπλίᾳ κατ' Αὐγούστον τοῦ 1827 ἐκ γονέων Κρητῶν. Ὁ πατὴρ αὐτῆς Γεώργιος Τομαζινάκης, ἀγωνισθεὶς ἐν Κρήτῃ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ μεγάλου τῆς παλιγγενεσίας ἀγῶνος, μετενάστευσεν εἰς Ἑλλάδα περὶ τὸ 1825 μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀνδριάνας, καὶ ταύτης ἐξ ἐπιφανοῦς τῆς Κρήτης οἴκου, τοῦ τῶν ἐνταῦθα Ἀντωνιαδῶν Κρητῶν, καταγομένης, συνεχίζων τὸ ἐν πολέμοις ὑψίστον αὐτοῦ καθῆκον, ἀφειδῶς δαπανῶν καὶ τὰ περισωθέντα τῆς περιουσίας λείψανα. Ἄλλ' ἂν καὶ περιῆλθον ἐκ τῶν τοῦ πολέμου περιπετειῶν εἰς ἄκραν πενίαν, τὴν θυγατέρα αὐτῶν, τὴν μονογενῆ Ἀσπασίαν, ἐπεμελήθησαν ν' ἀναθρέψωσι προσηκόντως, ἰδίως ἡ εὐσεβῆς καὶ συνετὴ μήτηρ, καταβαλοῦσα εἰς τὴν τρυφεράν καὶ γόνιμον τῆς θυγατρὸς καρδίαν ὅλα τὰ σπέρματα τῆς εὐσεβείας, φιλανθρωπίας, σεμνότητος, προθυμίας, ὑπομονῆς καὶ πασῶν τῶν λοιπῶν ἀρετῶν, ἐπιμελῶς καὶ τελεσφόρως αὐτὰς φυτοκομήσασα. Οὕτως ἡγμένην εἰσήγαγον αὐτὴν τρώφιμον κατὰ τὸ 1838 εἰς τὸ τότε ἀκμάζον καὶ ἀνοῦν Παρθεναγωγεῖον τῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἐταιρείας ἰδρυθείσης ἀπὸ τοῦ 1836 ὑπὸ τῶν ἀοιδίμων Ι. Κοκκῶν, Μισαήλ Ἀποστολίδου καὶ Ἀνδρέου Μεταξά. οἵτινες μετ' ἐνθέου ζήλου διηύθυνον ἐμπείρως τὸ δημιουργημᾶ αὐτῶν, γενναίως τότε ἀποφέρον καρποὺς παιδείας τῆς προσηκούσης καὶ τελείας ἠθικῆς.

Φιλομαθῆς, νοήμων καὶ φιλότιμος προέκοπτε γοργῶς καὶ διέπρεπεν, ἐφελκύουσα διὰ τῆς ἀγαθότητος τὴν ἀδελφικὴν τῶν συμμαθητριῶν ἀγάπην, διὰ δὲ τῆς ἀπαραιμίλλου προόδου καὶ τῶν παντοίων αὐτῆς ἀρετῶν προκαλοῦσα τοὺς ὁμοψήφους τῶν διδασκάλων ἐπαίνους. Διὰ ταῦτα καὶ οἱ ἀοιδίμοι Ἰδρυταὶ τῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἐταιρείας, τιμῶντες τὴν ἐξοχὸν ἀρετὴν καὶ τὴν ἔκτοτε προανατέλλουσαν διοικητικὴν καὶ παιδαγωγικὴν αὐτῆς ἰκανότητα, ἀνεβίβασαν αὐτὴν προσωρινῶς τῷ 1842, μολὶς δεκαπενταετῆ καὶ πρὸς τῷ τέρματι τῶν σπουδῶν εὐρισκομένην, εἰς τὴν τότε χηρεύουσαν τῆς Διευθύνσεως τοῦ Παρθεναγωγείου θέσιν, ἐν ἣ ἑαυμασίως νυδοκίμησε, μέχρις οὐ ἀσμένῃ παρέδωκεν αὐτὴν τῇ φερωνύμῳ Σεβαστῇ Μάνου.

Ἀπαλλαγείσα δὲ τοῦ προῦρου καὶ προσκαίρου τούτου βάρους περιχαρῆς ἐσυνέχισε καὶ ἀπεπεράτωσε τὰς σπουδὰς τὸν Ἰούνιον τοῦ 1843, ὅτε καὶ ἔλαβε τὸ διδασκαλικὸν πτυχίον, μετὰ μεγίστης τότε φειδοῦς καὶ ἐπαξίως ἀπονεμόμενον, προϊσταμένου τῶν ἐξετάσεων τοῦ αὐστηροῦ ἐκείνου ἀνδρός, Ι. Κοκκῶν, βραβείως τῆς ἀληθοῦς παιδείας καὶ ἀρετῆς. Ἡ δὲ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος ἀμέσως διώρισεν αὐτὴν Διευθύντριαν τοῦ ἐν Αἰγίῳ Παρθεναγωγείου καὶ ἔπειτα τοῦ ἐν Χαλκίδι. Ἐντεῦθεν προσκληθεῖσα μετέβη εἰς Κρήτην, φόρον ἀποτίνουσα τῇ πατρίδι. Ἐκείθεν δὲ προσεκλήθη Διευθύντρια τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Παρθεναγωγείου, ὅπερ καὶ διετέλεσε διευθύνουσα μέχρι τοῦ 1853. Ἐφείλκυσε δὲ πανταχοῦ τὴν ἀγάπην καὶ τὸ πάνδημον σέβας διὰ τῆς ἀόκνου καὶ εὐμεθοδοῦ διδασκαλίας, τῆς σεμνότητος καὶ τῆς ἀγγελικῆς μετριοφροσύνης.

Ἄλλ' ἡ Θεῖα Πρόνοια προώριζεν αὐτὴν εἰς μείζονα κύ-

κλον ἐνεργείας. Ἐλθοῦσα εἰς γάμον τῷ 1853 μετὰ τοῦ ἐκεῖ Γυμνασιάρχου τοῦ Γυμνασίου Ἀλεξανδρείας Δ. Σουρμελῆ, ἐπανῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1854. Πρότυπον συζύγου πιστῆς καὶ ἀφωσιωμένης, μήτηρ βαθύτατα σιναιθανομένη τὰ ὑψηλὰ μητρικὰ καθήκοντα, ἐδαπάνη τὸν ἐκ τῶν περὶ τὸν οἶκον καθηκόντων ὑπολειπούμενον χρόνον εἰς τελειότεραν παιδείαν ὑπὸ τὴν πρόθυμον διδασκαλίαν τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἀπλήστως ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη ἐντρύφησασα εἰς τὰ ἀμίμητα κάλλη τῶν ἀριστουργημάτων τῶν ἐλλήνων συγγραφέων, πεζῶν καὶ ποιητῶν.

Κατὰ τὸ 1856 ὁ σύζυγος αὐτῆς Δ. Σουρμελῆς τῇ ἐπιμόνῳ προτροπῇ τῶν ἀοιδίμων Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων καὶ Φιλίππου Ἰωάννου, ἰδρύσε τὸ γνωστὸν Παρθεναγωγεῖον, κανονίσας καὶ πραγματώσας ἐν αὐτῷ πλήρες σύστημα παιδείσεως καὶ ἀγωγῆς. Ἐν τῷ νέῳ τούτῳ σταδίῳ ἐξέλαμψαν πᾶσαι τῆς ἀοιδίμου Ἀσπ. Σουρμελῆ αἱ ἀρεταὶ καὶ τελειότητες. Ἀπὸ πρωίας μέχρι βαθείας νυκτὸς διηνεκῶς εἰργάζετο, διδάσκουσα ἑλληνικά, γαλλικά, μαθηματικά, θρησκευτικά, οἰκιακὴν οἰκονομίαν καὶ παιδαγωγίαν, παντοῖα χρήσιμὰ τε καὶ ἀπαραιμίλλου καλλιτεχνίας ἐργόχειρα, ἐποπτεύουσα τὴν διδασκαλίαν τῶν διδασκαλισσῶν καὶ καθηγητῶν, ἰδίᾳ δὲ τὰς τροφίμους μαθητριάς ἐκγυμνάζουσα εἰς τὴν βραβυκὴν, μαγειρικὴν καὶ τὴν λοιπὴν τοῦ οἴκου κυβερνήσιν, ἀλλὰ πρὸ πάντων καὶ πάντοτε ἐγκατασπείρουσα καὶ καλλιεργοῦσα ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν μαθητριῶν τὰ τῶν ἀρετῶν σπέρματα ὅχι λόγοις μόνον κενοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐργοῖς καὶ διὰ τοῦ ἑαυτῆς παραδείγματος παντὸς τοῦ βίου, κατὰ τὸ τοῦ Εὐαγγελίου· «ὅς ἂν ποιῆσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν». Αὕτη καὶ ἐποίησε καὶ ἐδίδαξε μυριάδα ὅλην κορασίαν πάντα τὰ ἀγαθὰ αἰσθήματα, τὴν ἀνυπόκριτον χριστιανικὴν εὐσεβείαν, τὴν αὐστηρὰν ἠθικὴν, τὴν συζυγικὴν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν, τὴν ἀδιάλειπτον μέριμναν περὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων, τὴν λατρείαν τῆς ἀληθείας καὶ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ ψεύδους, τὴν περιφρόνησιν τῆς πολυτελείας καὶ τὴν ἔξιν τῆς οἰκονομίας, τὴν ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ἀνεπίδεικτον ἐλεημοσύνην καὶ ἀγαθοεργίαν, καὶ ἐν γένει τὴν ἀσκησιν ὅλων τῶν ἀρετῶν, αἰτινες θεσπεσίως περιεκόσμουσαν καὶ ἐκάλλυον αὐτὴν.

Φύσει τοῦ αἰεὶ βελτινοῦς ὀρεγομένη, συναπῆλθε μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1863 εἰς τὴν Ἑσπερίαν Εὐρώπην, ἵνα ἐκ συμφώνου ἀμφοτέροι σταχυολογήσωσι πᾶν ὅ,τι ἐν τῇ πείρᾳ καὶ κρίσει αὐτῶν εὐρισκόν πρόσφορον πρὸς μείζονα τελειοποίησιν τοῦ παιδαγωγικοῦ αὐτῶν ἔργου. Καὶ ὁ μὲν, ὡς εἰκός, ἐτράπη ἐπὶ τὰ τῶν ἀρρένων Σχολεῖα καὶ Λύκεια, ἡ δὲ ἀοιδίμος Ἀσπασία ἀκαμάτως ἐπεσκέπτετο τὰ Παρθεναγωγεῖα, ἐκμελετώσα τοὺς ὁργανισμοὺς καὶ τὰς μεθόδους αὐτῶν, οὕτω δ' ἐξελέξατο ὅχι εἰκὴ καὶ ἀκρίτως, ἀλλ' εὐδούλως καὶ ἐπισταμένως πάντα τὰ μεταφυτεύσιμα εἰς τὸ ἑλληνικὸν παιδαγωγικὸν ἔδαφος. Μετὰ πολὺμνηνον δὲ διατριβὴν ἐπανελθοῦσα ἐκείθεν, συνεπλήρωσε τὸ ἔργον αὐτῆς, καὶ ἐχώρει ἐπὶ τὰ πρόσω αἰεὶ καὶ βελτιῶ μέχρι τοῦ 1880, τιμὴν περιποιούσα εἰς τὸ φύλον αὐτῆς, καὶ σέμνωμα τῆς πατρίδος.

Ἄτυχῶς ὁμως ἀνιάτον καρδιακὸν νόσημα ὑπόυλως κατὰ

τὰ τελευταῖα ἔτη ὑποσκάπτον τὰ θεμέλια τῆς πολυτίμου ζωῆς αὐτῆς, ἐπήνεγκε κατὰ Φεβρουάριον ἀρχομένου τοῦ 1880 τὸν θάνατον τῆς ἀειμνήστου Ἀσπασίας Σουρμελῆ. Ἡ μνήμη αὐτῆς διατελεῖ ἀνεπίληπτος εἰς τὰς ὑπερδεκαεπισχιλίας μαθητριάς αὐτῆς, πανταχοῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐγκατασπαρμένης, καὶ ἀμείωτος ὁ γλυκύθυμος πόθος τῆς σεμνῆς, γλυκείας καὶ ἑλληνικῆς τῶντι φυσιογνωμίας αὐτῆς. Ἐν τῇ μνήμῃ τῶν ὁπωσδήποτε εὐτυχησάντων νὰ γνωρίσωσιν αὐτὴν διατελεῖ βαθείως ἐγκεχαραγμένη ἡ εἰκὼν αὐτῆς ὡς τελείος τύπος γνησίας Ἑλληνίδος, κατ' ἐπίγνωσιν καὶ ἀνυπόκριτον εὐσεβείας Χριστιανῆς, καὶ Μητρὸς χρηστοτάτης καὶ παιδαγωγικωτάτης, ἐφ' ἣ καὶ παρ' ἀπασῶν τῶν μαθητριῶν αὐτῆς ἀπεκαλεῖτο μετὰ φιλοστοργίας ἅμα καὶ σεβασμοῦ «ἡ Μητέρα».

Κατὰ τὰς ἐξετάσεις τοῦ Παρθεναγωγείου τῷ 1880, πέντε μῆνας ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς ἀοιδίμου Ἀσπασίας Σουρμελῆ, ὅτε καὶ τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς εἰκόνης αὐτῆς ἐτελοῦντο, χορὸς μαθητριῶν πενθηφόρων ἐμελψε τῇ συνδιὰ κλειδοκυμβάλου τὸ ἐξῆς ᾄσμα, ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ξένου καὶ ἀνεκφράστως συγκινήσαν τὸ πολυπληθὲς ἀκρατήριον:

*Μοράγιας ἐρωτάσαμε τὴν πλειὸ καλὴ γιορτὴ μας!
Κι' αὐτὴ, ποῦ μᾶς ἀνάθρεψε μὲ πόθο τῆς καρδιᾶς της,
Ποῦ τὴν ψυχὴν της ἔδινε τὰ πλάση τὴν δική μας,
Εἶναι μακρὰν, εἶναι ἐκεῖ, ποῦ θέλησεν ὁ Πλάστης.
Αὐτὴ, ποῦ μᾶρα κι' ἀδελφὴ μᾶς εἶχ' ἡ μοῖρα στέλλει,
Μ' ἀγάπη δίχως ὄνορο, μ' αἰῶνιο καρδιοχτύπι,
Μὲ ἀγκαλιὰ πάντα θερμὴ, μὲ τὴ δροσιὰ 'στὰ χεῖλη,
Δὲν εἶναι κρῖμα σήμερον μονάχη αὐτὴ νὰ λείπῃ;
Τοῦ κάκου περιμένετε τὴ λυγρὴ φωνὴ της,
Ὁ ἥλιος της ἐσβύστηκε μὲ τῆς χρυσαῖς του ἀχτίδες,
Καὶ τώρα πᾶν δὲν θὰ φαγῆ γαρούμεν' ἡ μορφή της,
Ὅτ' ἡ ματὰ ποῦ ἀστράφτανε 'στὸ φῶς της ἡ ἐλπίδες.
Μ' ἀπὸ τὸ θόλο τ' οὐρανοῦ τὸν ἀστροκερτημένο,
Ποῦ ταξειδιώτισσα πετᾷ ἡ ἄδολη ψυχὴ της,
Ἀλημοναίε τῆς ὄρφανᾶς τὸ δάκρυ παγωμένο
Κάνει γιορτὴ κι' αὐτὴ μ' ἐμᾶς, μᾶς στέλλει τὴν εὐχὴ της.*

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΕΛΛ. ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία, διατελοῦσα ὑπὸ τὴν ἀναπόφευκτον ἐπιρροὴν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, τοῦ τροποποιούντος βαθμῶν καὶ κατ' ὀλίγον τὸν βίον καὶ τὰς καθημερινὰς ἀνάγκας τῶν νεωτέρων λαῶν, ὑπέκυψε, κατὰ φυσικὸν λόγον, εἰς τὴν ἀπανταχοῦ ἐπικρατοῦσαν ἐκπαιδευτικὴν κίνησιν, δι' ἧς ὁσημέραι ἐπιδιώκεται ἀνάλογος πρὸς τὰς παρούσας περιστάσεις σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνάπτυξις.

Τῇ ἀνάγκῃ ταύτῃ ὑπέκρινον καὶ τὸ ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἔργων καὶ ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων καὶ οἱ ἰδρυταὶ καὶ διευθυνταὶ ἐκπαιδευτηρίων καὶ οἱ διάφοροι παιδαγωγοὶ καὶ διδάσκαλοι ἤρξαντο παρ' ἡμῖν ἀπὸ τινος ζητοῦντες νὰ χαράξωσι νέαν ἐκπαιδευτικὴν πορείαν.

Ἡ πρὸς μεταβολὴν καὶ νεωτερισμοὺς τάσις αὕτη δὲν ἀποβλέπει μόνον εἰς τὸ ἄρρεν φύλον εὐτυχῶς παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν αὐτοὶ οἱ πατέρες τῆς Ἑκκλησίας συνεζήτουν ἐν πλήρει Συνόδῳ περὶ ὑπάρξεως ψυχῆς παρὰ τῇ γυναικί, ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἡ ἐκπαίδευσις αὐτῆς ἔθεωρεῖτο ἀπόδουσα πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς ἠθικῆς. Ἡ οἰκογένεια πασῶν τῶν παρ' ἡμῖν κοινωνικῶν τάξεων ἤρξατο κατανοοῦσα ὅτι ἡ κόρη δὲν πρέπει νὰ καταλογίζηται μετὰ τῶν πολυτίμων τῆς πολυτελείας σκευῶν. Ἐνόησε, καίτοι ἀργά, ὅτι ἐκ τῆς ὑγιούς μορφώσεως τῆς κόρης ἐξαρτᾶται ἡ εὐημερία αὐτῆς τῆς οἰκογενείας, δι' αὐτῆς δὲ καὶ ἡ τοῦ ἔθνους.

Ἡ τοιαύτη λοιπὸν περὶ γυναικείας μορφώσεως ἀνὰ πάσας τὰς κοινωνικὰς τάξεις διαδοθεῖσα πεποίθησις, ὡς καὶ ὁ ὅλον ἐξαναόμενος πληθυσμὸς τῆς ἑλληνικῆς πρωτεύουσας, καθίστων ἀπὸ τινος ἐπαισητὴν τὴν προσθήκην νέου Παρθεναγωγείου εἰς τὰ ἤδη ὑπάρχοντα καὶ εὐδοκίμως ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν λειτουργοῦντα.

Καὶ τινὰ μὲν τούτων ὀφείλουσι τὴν ὑπαρξίν των εἰς ἐταιρείας ἀνδρῶν, διευθυνόμενα καὶ ἐπιτηρούμενα ὑπὸ τούτων, ἀλλὰ δὲ εἰς τὴν πρωτοβουλίαν εὐπαιδευτῶν γυναικῶν, αἵτινες ἰδίαις δαπάναις καὶ ἐπὶ ἰδίᾳ εὐθύνη προήγαγον αὐτὰ εἰς ζηλωτὴν ἀληθῶς περιωπῆν.

Παρθεναγωγεῖον ὅμως, ἰδρυθὲν ὑπὸ γυναικείου σωματείου, ἐπιτηρούμενον καὶ διευθυνόμενον ἀνὰ πάντα αὐτοῦ κλάδον ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐκ γυναικῶν, πρώτην ἤδη φοράν ἰδρύεται ἐν Ἑλλάδι, ἀποτελοῦν τὸ πρῶτον βῆμα τῆς γυναικείας παρ' ἡμῖν πνευματικῆς χειραφετήσεως. Καὶ εἶναι μέγχα ἀληθῶς τὸ βῆμα τούτο. Ἦτο καιρὸς νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐπίβλεψις τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς τῶν νεανίδων μορφώσεως εἰς γυναῖκας, ἀφοῦ ὁ κύκλος τῆς δράσεως αὐτῶν μένει πάντοτε παρ' ἡμῖν ὁ οἶκος, τὸ ἀδιαφιλονίκητον τοῦτο τῆς γυναικῆς βασιλείου.

Ἰδοὺ διατὶ πρῶτοι ἡμεῖς μεταξὺ τῶν συναδέλφων ἐπενορήσαμεν εἰς τὴν ὑπὸ γυναικείου σωματείου, οἷον ὁ παρ' ἡμῖν «Σύλλογος τῆς Γυναικείας Παιδείσεως», ἰδρυσιν Παρθεναγωγείου καὶ μετὰ χαρᾶς χαιρετίζομεν τὴν ὑπὸ αἰσίους οἰωνοὺς ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ. Ὁ τίτλος Distingué, ὃν πολλοὶ ὡς ὕβριν καὶ κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ ἀπήγγειλαν, εἶναι, καθ' ἡμᾶς, ὁ τιμητικώτατος πάντων, ὅχι ὡς συντελῶν πρὸς διάκρισιν καὶ διαίρεσιν τῶν παρ' ἡμῖν ἀστικῶν τάξεων, ἀφοῦ, ὡς γνωστὸν, εὐγενεῖς δὲν ὑπάρχουσιν, — ἀλλ' ὡς κατορθοῦν νὰ ἐνώσῃ ὑπὸ τὴν αὐτὴν μητρικὴν στέγην τὰς τῶς ἀδικαιολογητῶς διηρημένας τῶν εὐπόρων καὶ πλουσιῶν τάξεις καὶ παρᾶσιν ἐν ἀδελφικῇ ἐνότῃ πρὸς τὰ τέκνα τούτων καὶ ἐκείνων ἑλληνοπρεπεῖ πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν ἀντὶ τῆς ὁσημέραι παρὰ τῶν πλείστων εἰσαγομένης ξένης καὶ ὀθνείας.

Τὸ ἔδρυμα, ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ ὁποίου ἐτελέσθη κατὰ τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ὁ ἐναρκτήριος ἀγιασμός, ἀνακαινισθὲν καθ' ὅλοκληρίαν κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς νεωτάτας ἀπαιτήσεις τῆς ὑγιεινῆς καὶ παιδωγωγικῆς ἐπιστήμης ἀναποκρίνεται ἐντελέστατα εἰς τὸν προορισμὸν του. Χωρὶς νὰ ἐξηγῆξωτερικῶς τὴν ἐπίδειξιν πλουσίου μεγάρου, εἶναι ἐν τούτοις καλὰ εἰσθητὸν καὶ ἐπιβάλλον ἐν τῇ εὐπρεπείᾳ τῆς ἐπιμεμελημένης καθαριότητος περιεὸλθ' του. Αὐτὴ μεγάλη καὶ εὐάερος, κλίμαξ εὐρύχωρος, αἰθουσα παραδόσεων ἐπιμελῶς καὶ κοσμίως διεσκευασμένη με

γραφεῖα καὶ θρακία τοῦ τελευταίου συστήματος, εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων ἀνὰ δύο καθήμενοι αἱ μαθητρικὴ δύναμις νὰ βλέπωσι καὶ ἀκούωσι, συγχρόνως δὲ καὶ ἐπιτηρῶνται πᾶσαι. Λεπτομέρειαι, παρεργόμεναι ἀπαρτήρητοι πρὸ τοῦ τυχίου ἐπισκέπτου, ἀλλὰ ἐπιδρῶσαι σπουδαίως ἐπὶ τῆς σωματικῆς καὶ ἠθικῆς τῶν μαθητρῶν εὐεξίας ἐτηρήθησαν μετὰ πρωτοφρονῶς ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα ἀκριβεῖς. Ἄνα πᾶν βῆμα πείθεται τις ὅτι τὰ ἐν τῇ σχολῇ τζύτη ἔταξε χεῖρ μητρική, εὐαισθησία περὶ τὴν ἀντίληψιν γυναικεία, διορατικότης καὶ ἐμψυχιστικὴ μελέτη περὶ παντός τοῦ συντελοῦντος εἰς ἀνάπτυξιν τοῦ αἰσθητήματος τῆς εὐκοσμίας, τῆς τάξεως, τῆς καθαριότητος. Παντοῦ φῶς ἀπλετοῦν, προσπίπτον καταλλήλως καὶ ἐκ τῶν ἄνω, μηχανισμὸς πρὸς ἀνάεωσιν τοῦ ἀέρος, καὶ ὕψω ἀφθονοῦ καὶ τὰ πάντα ὑπὸ τὴν γενικὴν καὶ ἄμεσον τῆς διευθύνσεως ἀντίληψιν. Κοιτῶνες, ἐστιατορία, ἱματιοθήκαι καλαισθητικῆς καὶ ἀρμονικῆς, ἀλλὰ λιτῆς καὶ ἀπερίττως διεσκευασμένα. Ἡ κόρη δὲν θὰ εὖρη βεβαίως ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ τὴν ὑπερβολικὴν ἐκείνην εὐμάθειαν, ἥς τόσα θύματα εἶναι πολλὰ μέχρι ὑποχονδρίας λεπτολόγου καὶ ἀπαιτητικῆς κυρία τῶν αἰθουσῶν μας, ἀλλ' ἀνεπαίσθητος ἀνεύρισκε ἐν αὐτῇ τὰς ἐξεις, τὴν τάξιν, ἴδιον δὲ τὸν στοργικὸν ἀέρα τοῦ οἰκογενειακοῦ αὐτῆς βίου. Ἐλλείπει γενικῶς ἡ μονότονος ἐκείνη γυμνότης καὶ ἡ ἄστοργος καὶ ψυχρὰ ἐντύπωση, ἣν συνήθως ἐμποιεῖ εἰς τὴν παρθενηκὴν ψυχὴν ἡ θέα τοῦ μαύρου πίνακος καὶ τῶν μαύρων γραφείων, τῶν μοναδικῶν τούτων συνήθως ἐπίπλων τῶν παραδόσεων. Ὅπου καὶ ἂν προσπέσῃ τὸ βλέμμα, ἀναπαύεται εὐχαρίστως. Τοῦτο δ' ἐπιδρᾷ μεγάλως ἐπὶ τῆς ἀνατροφῆς, ἐπὶ τῶν διαθέσεων τῆς ψυχῆς, ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως χαρακτῆρος παιδρῶν, γελαστοῦ, εὐθύμου, χαρίεντος. Ἡ ἐπιρροὴ δ' αὐτῆ ἐπεκτείνεται συνεχῶς καὶ πέρα τῶν ὁρίων τῆς σχολῆς. Διὰ τῆς μαθητρίας μεταδίδονται βαθμηδὸν αἱ εὐάρεστοι αὐταὶ ἐντυπώσεις ἀνα τὴν οἰκογένειαν τοῦ παρόντος, ὡς ὑπ' αὐτῆς ἀναπτύσσονται καὶ ἐφαρμόζονται ἐν τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ μέλλοντος.

Περὶ τῆς διδακτικῆς πορείας τοῦ παρθεναγωγείου τούτου οὐδὲν δυνάμεθα εἶναι. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅμως ὅτι πρόγραμμα, ὑπὸ τῶν ἀρίστων παρ' ἡμῖν καθηγητῶν καὶ παιδαγωγῶν ἐγκριμένον καὶ ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ Συλλόγου τῶν Κυριῶν καὶ τῆς γνωστῆς εὐπαιδέτου καὶ πεπειραμένης διευθυντρίας αὐτοῦ κ. Καλλιόπης Κεχαγιά συντεταγμένον, θέλει βεβαίως εὐδοκίμησιν καὶ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς εὐλόγους καὶ δικαίας ἀπαιτήσεις τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ἐπιφυλασσόμεθα νὰ ἐξενέγκωμεν γνώμην μετὰ τὴν τακτικὴν τῶν μαθημάτων. ἔναρξιν, καὶ τὴν ἐπὶ τινὰ χρόνον κανονικὴν τοῦ Παρθεναγωγείου λειτουργίαν.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΤΕΜΑΧΙΟΥ ΑΡΤΟΥ

Ἐπιστολὴ Β'

Ὀλίγαι μόνον λέξεις ἐλέχθησαν ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιστολῇ μου περὶ τοῦ θυρωροῦ, ὃν ἕκαστος ἄνθρωπος φέρει ἐν τῷ ἴδιῳ στόματι. Ὡς ὑποκείμενος καὶ αὐτὸς εἰς πάντας τοὺς φυσικοὺς νόμους ἔχει βεβαίως ἀρετάς, ἀλλὰ καὶ ἑλαττώματα, ὧν ἡ ἀπαρίθησις ἐφ' ἱκανὸν θέλει μᾶς ἀπασχολῆσει.

Ὅπωςδὴποτε αἱ ἀρεταὶ τοῦ ὑπερτεροῦσιν ἐν πᾶσι, καὶ τοῦτο ὀφείλομεν εἰς τὴν μέριμναν, ἣν ὁ Θεὸς ἐν συνεννοήσει

μετὰ τῆς μητρὸς φύσεως ἔλαβεν ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας τῶν θνητῶν. Τὸ σῶμα ἡμῶν εἶναι μετὰ τόσης ἐντελείας συνηρμο-λογημένον, μετὰ τόσου πλούτου καὶ καλλιτεχνίας καὶ προβλεπτικότητος διεσκευασμένον, ὥστε ἀνὰ πᾶν αὐτοῦ σημείον διαβλέπεται ἡ στοργὴ καὶ ἀγάπη τοῦ Δημιουργοῦ πρὸς τὴν ἀθάνατον δεσποιναν αὐτοῦ, τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν. Ἴδετε μετὰ τόσης μερίμνης μήτηρ ἀμαθῆς παρασκευάζει τὴν κοιτίδα τοῦ τέκνου τῆς, μετὰ πόσου ζήλου κοσμεῖ τὸ μικρὸν ἐνδιαίτημα, ἔνθα ἡ προσφιλιῆς ὑπαρξίς θὰ διαμένῃ. Τὴν αὐτὴν καὶ μείζονα μέριμναν κατέβαλε καὶ ὁ Θεὸς διὰ τὴν κατοικίαν τῆς ψυχῆς ἡμῶν, τοῦ ἀθανάτου τούτου δημιουργήματός του. Ἄγνώμονες λοιπὸν ἠθέλομεν ἀναδειχθῆ, ἐὰν ἡ σχολοῦμεθα εἰς μελέτην μᾶλλον τῶν ἑλαττωμάτων ἢ τῶν ἀρετῶν τῶν διαφόρων μερῶν.

Ἐπάρχει ἄλλως μέσον ἀπλούστατον, δι' οὐ δυνάμεθα νὰ πεισθῶμεν πόσον αἱ ἀρεταὶ τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ σώματος μας εἶναι ὑπέρτεροι τῶν ἑλαττωμάτων τῶν καὶ ποῖον κακὸν ἠδύνατο νὰ προκύψῃ, ἐὰν τὸ ἐλάχιστον τούτων εἶχε λησμονηθῆ. Ἐπιθέσωμεν αἴφνης, ὅτι ἡ γλώσσά μας κατεσκευάσθη μὲν ἀρτία, ὅπως δι' αὐτῆς λαλῶμεν, κατὰ λάθος ὅμως δὲν ἐτέθησαν ἐπὶ τοῦ ἄκρου αὐτῆς τὰ αἰσθητικὰ ἐκείνα γευστικὰ νεῦρα, ἣτοι ὁ θυρωρὸς, περὶ οὗ πρόκειται. Βεβαίως φέρουσαι εἰς τὸ στόμα τὰς διαφόρους τροφάς, ἠθέλομεν μένει ἐπίσης ἀδιάφοροι, ὅσον καὶ ὅταν κρατῶμεν αὐτὰς ἀνὰ χεῖρας. ἠθέλομεν ἀδιακρίτως τρώγει τροφὰς ὠφελίμους καὶ βλαβεράς, θρεπτικὰς ἢ δηλητηριώδεις, ἀφοῦ ὁ θυρωρὸς λείπει πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ποιοῦ αὐτῶν. Ἐνθ' ἐκείνος, ἀγρυπνος καὶ πιστὸς εἰς τὸ καθήκον, ἀπωθεῖ πᾶν τὸ κάκιστον, τὸ πικρὸν, τὸ δηλητηριώδες, τὸ βλαβερόν. Ἀλλὰ τὰ φάρμακα μὴ ἔχουσιν ὠραίαν γεῦσιν καὶ ὠραίαν ὀσμὴν, ἀντιλέγει εὐφρῶς κυρία ἀποτροπιαζομένη τὰ προϊόντα ταῦτα τῆς ἐπινοήσεως τοῦ γέροντος Ἀσκληπιοῦ. Ὅχι. Ἀλλὰ μήπως οἱ θυρωροὶ τῶν πλουσίων καὶ εὐγενῶν μεγάρων δὲν ὑποχρεοῦνται ἀπαξ τοῦ ἔτους τοῦλάχιστον νὰ δέχωνται τὴν ἐπισκεψὴν μαύρων καὶ ἀποτροπιαστικῶν ρυπαρῶν ἐπισκεπτῶν, οὗς ὀνομάσει καπνοδοξακαθαριστάς, καὶ ὧν ἡ παρουσία ἀποβαίνει πολὺτιμος διὰ τὴν τακτικὴν λειτουργίαν τῶν καπνοδόχων μας, τῶν ὀργάνων τούτων τῆς διατροφῆς καὶ θερμότητος τοῦ σώματός μας; Καθαρίζουσιν αὐτὰ μεθ' ὅλην τὴν κακὴν ὀσμὴν καὶ γεῦσιν τῶν τοῦ τροφοδόχου τοῦ σώματός μας ὀχετοῦ ἐπ' ἀγαθῆς τῆς υγιείας καὶ εὐεξίας μας. Μὴ λησμονῶμεν ὅμως ὅτι ὅπως συμβαίνει νὰ διαλανθάνωσι τὴν προσοχὴν τοῦ εὐφροεστάτου τῶν οἰκιῶν μας θυρωροῦ ἄνθρωποι ὑπόπτου διαγωγῆς καὶ ἠθῶν, περιβεβλημένοι ἐνδύματα καὶ τρόπους εὐγενῶν καὶ ἐναρέτων, οὕτως ἐξαπατῶσι καὶ τὴν γεῦσιν μας τροφαὶ βλαβεραὶ, δηλητηριώδεις, περιβεβλημένοι γλυκὺ καὶ εὐχάριστον ἐξωτερικόν, ὡς πλεῖστα γλυκύσματα ζαχαρωτὰ κ. ἄ. τ.

Ἄλλοτε πάλιν εἰμεθα ἀρκούντως παράλογοι, ὥστε νὰ μὴ παρέχωμεν εἰς τὸν θυρωρὸν καιρὸν ἵνα ἐνεργῆσῃ ἀνάγκη καὶ ἐξέτασιν. Καταπίνομεν λαιμάργως καὶ ἀβουανίστως ὅτι τύχη, ἐνθρονίζονται ὅπου δὲν ἔχουσι θέσιν ὠρισμένην, ἐνίοτε δὲ γίνονται οἱ παραίτιοι τῆς ἐκδιώξεως τοῦ οἰκοδεσπότου ἀπὸ τοῦ οἴκου του. Τὰ ζῶα αὐτὰ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην

προδίδουσι μείζονα ἡμῶν νοημοσύνην. Εἴδετε τὴν μικρὰν γάταν σας, ὡσάκις τῇ προσφέρουσι νὰ φάγῃ τι, πόσον εἶναι ἐπιφυλακτικὴ; Μετὰ πόσης προσοχῆς ὄσφραίνεται τὸ προσφερόμενον, θίγει αὐτὸ ἐπανειλημμένως διὰ τοῦ ἄκρου τῆς γλώσσας, μέχρις οὐ πεισθῆ ὅτι δὲν ὑπάρχει κίνδυνος.

Τοιαῦται αἱ ἀρεταὶ τοῦ θυρωροῦ μας, εἰς τὴν δοκιμασίαν τοῦ ὁποίου ὑποβάλλεται τὸ τεμάχιον τοῦ ἄρτου τῆς μικρᾶς ταύτης ἱστορίας μας.

Λαύρα Σουζαρετ

Η ΜΙΚΡΑ ΜΗΤΗΡ

Ὁ Γεώργιος Γιράρδος ἦτο καλὸς ἀγαματοποιὸς καὶ ἠθέλε καταστῆ ἀληθῆς καλλιτέχνης, ἂν εἶχεν ἰσχυροτέραν βέλγησιν καὶ ἐνεργητικότητά. Ἐπειδὴ δὲ πᾶν ὅ,τι ἐξήρχετο τῶν χειρῶν του ἦτο καθ' ὅλα καλόν, ὅλοι οἱ ἀγαματοπῶλαι ἐπεζήτουν τὰ ἔργα του καὶ οὕτως ἐκέρδιζεν ἀφθόνως τὰ πρὸς ζῆν, διότι ἕκαστος μὲν ἐργασίας ἔφερεν εἰς τὸν οἶκόν του πεντακοσίας ἕως ἑξακοσίας δραχμᾶς. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἦτο ἀρκετὰ σημαντικόν δι' οἰκογένειαν ἐργάτου καὶ θὰ τοῖς ἐπέτρεπε μάλιστα νὰ σχηματίσωσι μικρὰς οἰκονομίας, ἐὰν ὁ Γεώργιος ἦτο πλέον λογικὸς καὶ ἡ σύζυγός του πλέον οἰκονόμος ἄλλ' οὕτοι, εὐρίσκοντες ἑαυτοὺς λίαν εὐτυχεῖς, καὶ ἀγαπῶντες τὴν εὐζωίαν, νύχαριστοῦντο εἰς τὸ παρόν, οὐδόλως φροντίζοντες διὰ τὸ μέλλον.

Παρὰ τὴν ἀπρονοήσιαν τῆς κ. Γεράρδος ἦτο καθ' ὅλα τὰ ἄλλα ἐξαιρετὸς γυνή, νέα ἀκόμη, μόλις τριάκοντα πέντε ἐτῶν, ὠραιοτάτη καὶ λίαν εὐθύμος ὡς ὅλαι αἱ γυναῖκες, εἰς ὧν τὰς φλέβας ῥέει αἷμα θερμὸν καὶ ἀφθονοῦ. Ἐλάτρευε τὸν σύζυγόν της καὶ ἐκείνος ἐνόμιζεν ὅτι οὐδεμία γυνὴ ἐπὶ τῆς γῆς ἦτο καλλιτέρα καὶ ὠραιοτέρα τῆς συζύγου του.

Μὲ τοιαύτας ἀρχὰς ἀπρονοήσιαν καὶ κουφότητος ἀνέτρεφον οἱ γονεῖς ἐκεῖνοι τὴν πρωτότοκον αὐτῶν θυγατέρα Λουκίαν· ἐκτὸς αὐτῆς εἶχον καὶ δύο ἐτέρας διδύμους, ἃς ἀπέκτησαν ἐσχάτως καὶ αἰτίνας εὐρίσκοντο εἰσεῖτι παρὰ τινι τροφῷ. Ἦτο δὲ ἡ Λουκία δεκαεξαετής κόρη, ὠραία, χαρίεσσα καὶ θελκτικὴ· εἶχε κληρονομήσει παρὰ μὲν τῆς μητρὸς της παιδρὸν καὶ ἀμέριμνον χαρακτῆρα, παρὰ δὲ τοῦ πατρὸς της τὸν πόθον τῶν διασκεδάσεων, τῶν ἠδονῶν καὶ τῆς πολυτελείας· ἦτο φιλόρεσκος καὶ κοῦφος, ἀλλ' ὄχι καὶ κακῆ.

Ὁ Γιράρδος καί ὡς σκεφθεῖς δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκλέξῃ ἡ θυγατέρα του ἐπάγγελμα, ὅπερ θὰ τὴν ἰνάγκαζε νὰ ἐξέρχεται· ἔμαθε λοιπὸν νὰ ἀντιγράψῃ μουσικὴν καὶ εἰργάζετο κατ' οἶκον, ἐπειδὴ δὲ ἦτο εὐκίνητος, ζωηρὰ καὶ ἐπιδεξία, ἐκέρδιζε καθ' ἑκάστην κατὰ μέσον ὄρον πέντε δραχμᾶς, ἃς ὁ πατὴρ τῆς ἄφινε διὰ τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ ἰδιαίτερα ἐξοδά της.

Μετὰ ἐβδομάδα ὅλην ἐργασίας, τὴν Κυριακὴν, ἡ μικρὰ μας οἰκογένεια ἐνόησε νὰ διασκεδάσῃ ὀλίγον. Ὅτε λοιπὸν ὁ καιρὸς τὸ ἐπέτρεπεν, ὁ ἀγαματοποιὸς, ἡ σύζυγος καὶ ἡ κόρη του ἀμέσως μετὰ τὸ πρόγευμα μετέβαινον εἰς τὸ χωρίον, ὅπου ἀνετρέφοντο τὰ διδύμα· τὰ ἐνηγκαλιζόντο, ἔπαιζον μετ' αὐτῶν, τοῖς ἐδίδον μυστὰς παραγγελίας καὶ μετὰ ταῦτα, ἐδίδοντες εἰς τὰς παρακλήσεις τῆς τρελλῆς Λουκίας, ἔκαμνον μικρὰν ἐκδρομὴν, ἐδείκνουν ἐπὶ τῆς χλόης ἢ ἐπὶ τῆς ὄχθης ῥυακίου τινὸς καὶ

τέλος ἡ ἡμέρα ἔληγε διὰ τινος ἀγροτικοῦ χοροῦ, ὃν μετὰ πάθους ἡγάπα ἡ κόρη. Τὸν χειμῶνα ἡ κυριώτερα διασκεδάσις τῶν ἦτο τὸ θέατρον.

Ἄλλ' αὐτοὶ ἦσαν εὐτυχεῖς ἄνθρωποι! ἢ ἀνγκράζωσιν ἴσως πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν μας. Φεῦ! οὐδεμία εὐτυχία διαρκεῖ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἡραὶαν τινὰ ἡ κ. Γιράρδος ἠσθάνθη ἑαυτὴν πολὺ ἀδιάθετον καὶ μετ' ὀλίγον ῥιφθεῖσα ἐπὶ τῆς κλίνης κατελήφθη ὑπὸ πυρετοῦ καὶ παραληρημάτων. Λίαν τεταραγμένη ἡ Λουκία διὰ τὴν αἰφνιδίαν ταύτην ἀσθένειαν ἔστειλεν εὐθὺς ὅπως καλῆσῃ τὸν πατέρα της, πλὴν δυστυχῶς ἐκεῖνος δὲν ἦτο ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του· εἶχε κατὰ τύχην προσκληθῆ δι' ἐργασίαν εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς πόλεως· ἐκεῖ ἐγευμάτισε, καὶ ὅτε τὸ ἑσπέρας ἐπέστρεψεν εὖρε νεκρὰν τὴν σύζυγόν του καὶ τὴν θυγατέρα του βεβουλημένην εἰς δάκρυα καὶ εἰς βαθεῖαν ἀπελπισίαν.

Κεραυνοβόλον ὑπῆρξε τὸ κτύπημα τοῦτο διὰ τὸν Γεώργιον Γιράρδον· χεῖρ δολοφόνου δὲν ἠθέλε τὸν κτυπήσει ἀσφαλῆστερον.

Πατὴρ καὶ κόρη τὰ πάντα ἔχονον εἰς μίαν μόνον ἡμέραν· οὗτος μὲν τὴν σύντροφον τῆς ζωῆς του, τὴν λατρευτὴν αὐτοῦ σύζυγον καὶ μετ' αὐτῆς τὴν χαρὰν τοῦ οἴκου του καὶ τὴν γαλήνιον ἐκείνην παιδρότητα, ἣν οὐδὲν νέφος εἶχε σκιάσει μέχρι τοῦδε. Ἐκείνη δὲ τὴν καλλιτέραν φίλην της, τὴν ἐπιεικεστέραν τῶν μητέρων, τῆς ὁποίας τὰ χεῖλη μόνον φιλήματα ἐγνώριζον νὰ δίδωσι καὶ παρὰ τῆς ὁποίας οὐδέποτε ἔλαβεν ἐπίπληξιν τινὰ ἢ τιμωρίαν.

Ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς εἶναι βεβαίως μέγα δυστύχημα, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὗτος φέρει εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ πληγεῖσαν οἰκίαν τὴν πτωχίαν καὶ τὴν ἀθλιότητα· ἀλλ' ὁ θάνατος τῆς μητρὸς, εἶνε πολὺ μεγαλειότερον, διότι ἡ τῆς μητρὸς ἀποστολὴ εἶνε ἱερά καὶ σεβαστή· εἰς αὐτὴν μόνον ἀνήκει ἡ ἀνατροφή τῶν τέκνων.

Εὐνόητον εἶναι τὸ κενόν, ὅπερ ἀφῆκεν εἰς τὴν μικρὰν οἰκογένειαν ὁ θάνατος τῆς κ. Γιράρδος. Ὁ μὲν Γεώργιος διήρχετο ἡμέρας πλήρεις θλίψεως καὶ νύκτας πλήρεις δακρύων· ἡ δὲ Λουκία δὲν ἔψαλλε, δὲν ἐγέλα πλέον καὶ ἀφίετο εἰς στυγνὴν τινὰ μελαγχολίαν. Ἀπέπτησαν πλέον τὰ θέατρα καὶ τὰ ἐξοχικὰ δεῖπνα. Ἡ Κυριακὴ τώρα ἀφιέρωθη εἰς τὴν δυστυχή νεκρὰν· πρὸς αὐτὴν ἐθίδε πάσας τὰς στιγμὰς τῆς ἀναπαύσεως τῆς τῆς ἔφερον ἄνθη, ἐστόλιζον τὸν τάφον της, προσήχοντο καὶ ἐκλαίον ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ἔμενον ἐν τῇ νεκροπόλει ταύτῃ, διηυθύνοντο τεθλιμμένοι, ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὰ ἕτερα δύο ταλαίπωρα ὄρφανά.

Αἱ μικραὶ ἦσαν τότε μόλις διετεῖς, παιδραὶ καὶ χαρίεσαι ὡς ἦτο ἡ μήτηρ των, ὡς ἦτο καὶ χθὲς ἀκόμη ἡ πρωτότοκος ἀδελφὴ των· ἀλλὰ τὰ κατηφῆ πρόσωπα τοῦ πατρὸς καὶ τῆς Λουκίας, τὰ πένθημα αὐτῶν ἐνδύματα καὶ τὰ δάκρυα, ἅτινα ἔφερον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἀκουσίως, τὰς ἐτρόμαζον, ἀπέδιωκον τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐθυμίαν των καὶ κατέστειλλον τὰς παιδικὰς θωπείας καὶ τὰς θελκτικὰς φλυαριάς, ἃς προῦκᾶν ἄλλοτε ἡ παρουσία τῆς μητρὸς.

Καὶ ὅτε ἡ ἑσπέρα ἤρχετο, πατὴρ καὶ κόρη ἐκ τῆς χειρὸς κρατούμενοι, μὲ κεκλιμένην κεφαλὴν καὶ ἐξωγυμμένην καρδίαν ἐπανελάμβανον τὴν φέρουσαν εἰς τὸν οἶκόν των ὁδόν. Ἐνί-

οτε ο θύρβος αγροτικού χορού εφθανε μέχρις αυτων· τότε η Λουκία ανυψου την κεφαλην, το βλεμμα της ανεζωογονειτο και στεναγμος εξεφευγε του στήθους της· αλλ' η θλιψις της χειρος του πατρός της την ανεκαλει εις την πραγματικότητα και η αναμνησις εκεινης, ητις δεν υπηρχε πλέον, εξεδιωκε πασαν επιθυμιαν ηδονης. Τον Γεωργιον όμως εβασανιζε και αλλη τρομερα μεριμνα: «Τις θα αναβρεψη τώρα τα μικρα;» ελεγε καθ' εαυτον.

Και παρατηρων μετ' αμηχανιας την Λουκιαν διενοειτο: «Εινε μιλις δεκαεξ ετων, παρα πολυ νεα δηλ. οπως αντικαστηση την μητερα».

Το μετωπον του τότε εσκυθρωπαζεν ετι μαλλον, διοτι μετα της θλιψεως του ηνουτο η αγωνια περι του μελλοντος των δυο ορφανων. Το παθος και η θλιψις οταν εισελθωσιν εις τινα οικιαν δεν εξεργονται ευκολως.

Εργαζομενος ποτε ο Γεωργιος εις υψηλον τι μερος και παραπατησας επεσεν εις το κενον και καταπεσων εμεινεν ευθις νεκρος.

Την ημεραν εκεινην η Λουκία ουδεν δακρυ εχυσε, και εφαινετο αναίσθητος εις παν οτι συνεβαινε περιξ της· το νεον τουτο φοβερον δυστυχημα την συνετριψε, κατεβαλε το θαρρος της, την εκαμε να απολεση πασαν ενεργειαν και, πρεπει να το ειπωμεν, την κατεστησεν ετοιμην να τεινη το ους εις τας δεινας της απελπισιας συμβουλας.

Ο θανατος εντος μικρου διαστηματος τη αφηρπασε τους μονους προστατας της. Τι εμελλεν ηδη να απογινη εις την θλιβεραν ταυτην μονωσιν, μη εχουσα ετερον πορον ζωης η την εργασιαν της; Μετα τον ανετον βιον, ον διηγασε μέχρι τουδε εν τη πατρικη οικια, εμελλεν ηδη να υποβληθη εις τας στερησεις, εις την αθλιωτητα ισως, διοτι ο πατηρ της δεν τη αφηκε τιποτε, απολυτως τιποτε! Προς τι να παλαιση; προς τι να εργασθη; Ποσαι αλλαι εις την θεσιν της ευρισκομεναι και αποχαιρετισασαι την εργασιαν δεν ευρον τα πλουτη και τας ηδονας!

Και περιφροντις, με απλαις το βλεμμα η Λουκία ηκολουθει την νεκρικην συνοδιαν· οπισθεν δε αυτης οι φιλοι και οι συνεργαται του Γεωργιου μετ' αγωνιας εσκεπτοντο την τρομεραν της νεανιδος θεσιν και εψιθυριζον:

— Δεκαεξ ετων, ωραια και μη εχουσα αλλο τι, οπως ζηση, ειμη τας δυο χειρας της, τι θα γεινη η Λουκία; Άλλοι προσεθετον: Τι θα γεινωσι τα μικρα;

Η ερωτησις αυτη φθασασα μέχρι της ακοης της Λουκιας υπηρξε σανις της σωτηριας της.

Τα μικρα! ναι, ναι! τα μικρα! και αυτη τώρα τα εσυλλογισθη! Α! πως ηδυνηθη να λησμονησ η αυτα τα αγαπητα μικρα! τα αδυνατα ταυτα πλασματα, ατινα αυτην μονον ειχον επι της γης οπως τα βοηθηση, τα προστατευση, τα αγαπηση και τα αναβρεψη!

Ερωθημα αιδοϋς ανηλθεν επι του μετωπου της δια τας κακας αυτης σκεψεις· αλλα το βλεμμα της ελαμψεν εξ υπερηφαναειας δια την καλην αποφασιν, ην τώρα ελαβε. Το θαρρος της προς στιγμην καταβληθεν επανηλθεν ακμαιον και η φιλαρεσκος κερη, η εγωιστρια, η φιλη της ηδονης και της ευζωιας, υπεχωρησεν εις την αληθη γυναικα· εις την γυναικα του καθηκοντος και της αφοσιωσεως· εις το ευγενε-

στερον και τελειοτερον πλασμα της γης· εις την μητερα τελος.

Και χωρις να δισταση πλειοτερον, χωρις να περιμενη ακομη, αφοϋ προσηυχθη επι του ταφου του πατρός της, διηυθυνη προς το χωριον της τροφου, παρελαβε τας δυο αδελφας της και ανευ θλιψεως, μετα τινος χαρως μαλιστα, λησμονησασα παν οτι, μεχρι τουδε την εθελγεν, αφωσιωθη ολη εις την εργασιαν και εις την θειαν αγαπην, ην ετρεφε δια τα δυο εκεινα παιδια· ησθανετο δε εν εαυτη ολην εκεινην την γλυκειαν ηδονην μητρος θυσιαζομενης υπερ των τεκνων της καρδιας της.

Αλλα και ποσον θελκτικαι ησαν αι δυο εκειναι μικραι! Ποσον ακριβα επληρονον τας θυσιας της δια των παιδικων αυτων θωπειων και των γλυκειων λογων των! Μονον αι λεξεις: «Μητεριτσα μου, αγαπητη μου μητεριτσα!» εις τα χειλη των μικροσκοπικων εκεινων κορασιων ησαν αμοιβη, ην αυτη εξετιμα περισσοτερον και των πλουσιωτερων δωρων.

Η Λουκία, δια τας θυγατερας της, (ουτω τας εκαλει) εγενετο λιαν φιλοπονος, μέχρι φειδωλιας οικονομος και διδασκαλος ευφυης και αφωσιωμενη. Δεν τη ηρκει να διδη εις αυτας την καθημερινην τροφη των· ετρεπε να τας καταστηση αληθεις γυναικας και να εξασφαλιση το μελλον των.

Οι φιλοι της, οι αρχαιοι του πατρός της φιλοι, την εθαυμαζον και δεν ειχον λογους οπως την επαινεωσιν αρκετα. Ενός εκ των γειτονων της ο θαυμασμος υπεχωρησεν εις αισθημα τι τρυφερωτερον και τη προσεφερε την χειρα του.

Αλλ' η Λουκία απεκριθη: Ευχαριστω πολυ. Η καρδια μου ανηκει ολοκληρος εις τας δυο μου θυγατερας και δεν υπαρχει θεσις εν αυτη δι' αλλην αγαπην.

Ητο αρα γε τουτο αληθες;

Σημερον αι διδυμοι ειναι δεκαεξ ετων, εχουσι δηλ. την ηλικιαν, ην ειχεν η αδελφη των οτε εγενετο αμητεριτσα των, ειναι ωραια, καλωσ ανατεθραμμεναι και φιλοπονοι ως εκεινη και εχουσι τον φαιδρον της μητρος των χαρακτηρα. Καθως η αδελφη των και εκειναι αντιγραφουν μουσικην και τοιαυτην εκτιμησιν εμπνεον περιξ των αι τρεις ορφαναί, κυριως η πρωτοτοκος, ωστε ποτε δεν μενουσιν ανευ εργασιας, ουτε υπαρχει φοβος μη η πενια κρουση την θυραν των.

Η Λουκία ειναι ηδη τριακοντα ετων και ωραια παντοτε· η εργασια δεν ασχημιζει το προσωπον· ειναι ολιγον σοβαρα αλλ' οχι και μελαγχολικη· αι αδελφαι της δεν εχουν πλεον αναγκην αυτης, διοτι υπανδρευονται μετα τινος ημερας. Το καλον όμως παραδειγμα ειναι μεταδοτικον και προ παντων εις την περιπτωσιν του γαμου. Ας ελπίζωμεν οτι δεν θα απολεσθη η Λουκία και οτι η μικρα αυτη μητηρ θα γινη μετ' ολιγον αληθης μητηρ και αγαθη συζυγος.

Βεβαιως ο ανηρ, οστις θα δωση εις αυτην το ονομα του, θα δυναται να καυχεται, οτι καλον αριθμον επετυχεν εις το λαχειον του γαμου.

(Εκ του γαλλικου)

Κρυσταλλια Χρυσοδεργη

ΠΟΙΚΙΛΑ

Μεταρρυθμισεις της περι γαμον νομοθεσιας των Ινδων. — Εν Ινδιας συνεστη κομητατον εξ Αγγλων και Αγγλιδων κυριων προς επιτευξιν τροποποιησεων τινων επι της νομοθεσιας του γαμου παρα τοις Ινδοις. Αι μεταρρυθμισεις αυται εχουσιν εν περιληψει ως εξης: «Η προς γαμου συναίεσιν ηλικια να ηται η δωδεκαετης, αντι της δεκαετους. Οι συν-αποτμομοι γαμοι, ενοςφ οι νυμφιοι ειναι ανηλικεις, να θεωρωνται ακυροι και διαλυωνται μετα την ενηλικιωσιν, εαν τουτο απαιτηθη παρα των ενδιαφερομενων. Να επιτρεπηται η συναψις δευτερου γαμου, να παραχωρηθη εις τας δεκαετις νεανιδας και χηρας η αδια να φοιτωσιν εις τα σχολεια μεχρι του δεκατου τεταρτου τουλαχιστον ετους της ηλικιας των.

Μελη του κομητατου τουτου ειναι η μαρκησια Δουφφερνιν, η λαϊδη Ταννοσων, η λαϊδη Φεργουσσων, ο κ. Φαϊσσετ, ο κ. Σαμουηλ Σμιθ και αλλοι.

Ασυλον δια τας μεθυσουσ γυναικας. — Γνωστον οτι αι γυναικις του λαου εν Αγγλια αποτελοϋσι την φρικωδεστατην εικονα της μεθης και εκλυσεως των ηθων. Εν Λιβεροπουλ ιδρυθη απο του 1880 ασυλον δια τας μεθυσουσ γυναικας. Εν τω καταστηματι τουτω μεταφερονται αι εν αναίσθησι διατελοϋσαι η και απλως εκ της μεθης παρεκτρεπομεναι γυναικις, παρεχεται δ' αυταις τροφη και ηθικη διδασκαλια, μεχρις ου φανωσι συναισθανομεναι την αθλιωτητα των και μεταμεληθωσιν. Χορηγειται εις τας μεταμελουμενας εργασια και παρεχεται προστασια υπο Συλλογου Κυριων, ιδρυθεντος προς τον σκοπον τουτου. Τοιουτου ασυλου ιδρυθη κατ' αυτας και εν Μαγχεστρια, παρα των γυναικιων δε Συλλογων και αλλων αγγλικων πολειων αναφερεται η ιδρυσις πολλων τοιουτων ασυλων και ο εν Αγγλια περιορισμος της οινοποσιας, της φοβερας ταυτης μαστιγος του αγγλικου λαου.

Χαρακτηρισμος του γαμου κατα την κρισιν ειλικρινουδς γραιας κερης. — Η ιδεα του γαμου κατα την δεκαπενταετη

ΓΑΜΟΣ ΕΝ ΦΥΛΑΚΗ

— Τινος; ειπεν η μαρκησια αφινουσα τον βραχίονα του συμβολαιογραφο και λαμβανουσα το επισκεπητηριον. Αλλα ριψασα το βλεμμα επι του ονοματος εψιθυρισε φρικωσα. Πως! αυτος εδω! και αποτεινομενη χαμηλωσων προς τον υπερητην. «Που ειναι ο κυριος, οστις σου ενεχειρισε το επισκεπητηριον τουτο;

— Εις το εργαστηριον της κ. μαρκησιας, απηνητησεν εκεινος μετα σεβασμου.

— Καλωσ, ειπεν εκεινη. Και στρεφομενη προς τον βηματα τινα περαιτερω αναμενοντα συμβολαιογραφο ειπεν: Εις τας διαταγας σας, διδασκαλε μου.

VI

Ο ταχυδρομικος ειρμος της Χαρης αφικνειτο εις Παρισιους την 10ην και ημισιαν. Ο Ιακωβος ωθων τους προ αυτου ερριφθη εντος της σιτηροδρομικης αμαξης, ενφοκισεν οχημα και υποσχεθεις εις τον αμαξηλατην δεκα φραγκα, εαν ουτος κατωρθου να τον φερη εντος δεκα λεπτων εις το μεγαρον του Σαιν-Ζαμ παρα τον Σηκουαναν. Μετα παρελευσιν του χρονικου τουτου διαστηματος η αμαξα εστη προ της φωταγωγημενης κιγκλιδωτης θύρας του μεγαρου Βαλωρις. Ο Ιακωβος επηδησεν ως τρελλος εκ της αμαξης, εδωκεν εν εικοσαφρακον εις τον ηνολοχον, και χωρις να ακυρειται οπως λαθ το υπολοιπον ηρξατο να διευθινηται σπευδων προς το μεγαρον. Την κ. δε Βαλωρις, ειπεν αποτομως προς τον πρωτον υπερητην, ον συνηνητησεν εισερχομενος.

ηλικιαν παρισταται ως ροδινος ατμος ανα τα απωτατα του οριζοντος ορια. Κατα την εικοσαετη ηλικιαν ως νεριδιον λευκον πλανωμενον ενθεν κακειθεν ανα τον κυανου ουρανον. Κατα την εικοσιπενταετη παρισταται ως νεφος φαιοχρου. Κατα την τριακοστην γινεται μελαν νεφος, ενφ κατα την τριακοσταετη εξεργεται εντελωσ των μετεωρολογικων οριων. Κατα την τεσσαρακοστην ειναι αληθης βασανος, ενφ κατα την τεσσαρακονταπενταετη μεταβλλεται εις απελπισιαν και κατα την πεντηκονταετη εις απορασιτικωτητα και καρτεριαν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ζητουμεν συγγνωμη παρα των κ.κ. συνδρομητριων, προς ας δεν εδοθη ειστι απαντησις δια την ληψιν χρηματων η και επιστολων, αποσταλεισων κατα το διαστημα της απουσιας μας. — Καν Ε. Κ. Ε. Α θ η ν α ς. Δυστυχως μονον τομους ολοκληρους του Α' ετους εχομεν, οχι όμως και τους ζητουμενους αριθμους. Αφοϋ επιθυμειτε και περικαλυμμα, δυναμεθα ισως να συνηνοθηομεν δια την παραχωρησιν ενος τομου. — Καν Γ. Α. Π. Κ α λ α μ α ς. Ευχαριστως αγγελομεν εκδοσιν. — Καν Αγγ. Α. Π ο ρ τ σ α ι δ. Επιθυμειτε να φροντισωμεν δι' αλλων, συμμορφωμενων προς τας απαιτησεις σας; — Καν Ε. Π. Τ σ α γ γ α ρ α δ α. Εληφθησαν και ας ευχαριστουμεν θερμωτα δια την ευγενη μεριμναν. — Καν Μ. Π. Τ ο ρ ν ο β ο ν. Επιστολη σας μετα ποιηματιου εληφθη. Εχετε αδικον να παραπονησθε, διοτι παντοτε εις τα περι γυναικειου κόσμου αρθρα μας γινεται λογος και περι κομμωσεως. Μνηστη προσφερε εις τον μνηστηρα εργοχειρον τι κατα τας παραμονας μονον του γαμου. Οχι ενωριτερον. Δυναται ηδη, οτε οι κυριοι φερουσιν υποκαμισα με ποικιλματα, να κεντηση και τοιαυτα, ατινα προσφερε αυτω τας πρωτας μετα τον γαμον ημερας. — Καν Μ. Α. Δ. Ζ α γ α ζ ι κ ι ο ν. Ο αριθ. 77, ως απειρακις εγραψαμεν, δεν υπαρχει, διοτι κατα λαθος τυπογραφικον το 78 επεται του 76. — Καν Α. Β. Κ ε ρ κ υ ρ α ν. Θα εξεπλητσεθε ολιγωτερον, εαν εγνωριζετε οια πληθος επιστολων συσσωρευεται ενταυθα. Αλλως τε απο τας αρχας του Ιουνιου δια λογους υγειας εχομεν πασαι αναμινυομεναι εις την αλληλογραφιαν. Λιτρα ισοδον. προς 96 ορ. Οκα δε προς 400 ορ. Σας ευχαριστουμεν θερμωτα δια το εκαστοτε υπερ της «Εφημεριδος των Κυριων» επιδε:κνυμενον ευγενες υμων ενδιαφερον. — Κ. Π. Α. Γ ρ. Α θ η ν α ς. Ευχαριστως δημο-

— Η κ. μαρκησια υπογραζει κατα την εσπεραν ταυτην το συμβολαιον του γαμου της και δεχεται μονον τους κεκλημενους της, ειπε μεθ' υπερφιας ο υπερητης, ριπτων περιφρονητικον βλεμμα προς την κατεσκονισμενην ενδυμασιαν του νεου.

— Διαβιδασε προς αυτην το επισκεπητηριον τουτο και ειμαι βεβαιος οτι θα με δεχθη, ειπε θετων συγχρονως και εν λουδοσκικον εις την χειρα του υπερητου, οστις μεταβαλων υφως και συμπεριφοραν και υποκλινομενος προ του γεναιοδωρου ξενου απηνητησεν: Εβαν ο κυριος ευαρστηται να μοκαμη την τιμην να με ακολουθηση. Και ωδηγησεν αυτον δια της οπισθιας θύρας εις μικραν αιθουσαν, την μονην, ητις ειχε διαφυγει την εφοδον των κεκλημενων. Υποκλιθεις δε προ του Ιακωβου: Υπαγω αμεσως να ειδοποιησω την κ. μαρκησιαν ειπε και εξηφρανισθη οπισθεν της θύρας.

Ο Ιακωβος μεινας μονος ερριψεν εν βλεμμα περι αυτον. Το δωματιον, εις το οποιον ευρισκετο, ειχεν οψιν καλλιτεχνικου εργαστηριου. Οι παντος ειδους και σχηματος απο του τοιχου ανηρτημενοι κηρωτοι πινακες, αι ανα πασαν διευθυνσιν εσπαρμεναι προτομαί και αγαλματα, ως και πολυποικιλα μικροκομψοτεχνηματα προεβιδον ακριβως χαρακτηρα καλλιτεχνικου ενδαιτηματος. Μεγας εξωστης βαλοσκεπης προς τον κηρον αρνε να διεσδυσων εν τω δωματιω τουτω απλειτοι αι ακτινες της πανσεληνου πιστουσαι ακριβως επι ωραιας και πλουσιας πανοπλιας.

Ο Ιακωβος, κατακοπος, εξηνητημενος, διεσεκιζε πυρετωδως το δωματιον ανα πασας αυτου τας διευθυνσεις, χωρις να φαίνεται προσεχων που. Παρατηρησας επι πλουσιας ιαπωνικης τραπεζης φιαλην υδαπης, επληρωσε δι' αυτου ποτηριον, οπερ ειπεν απνευστι. Ριψας δε τυχαίως βλεμμα επι του προ αυτου κατόπτρου εξεπληγη δια την υπερμετρον οχρωτητα του.

Κατα την στιγμην ταυτην η αρμονια της αθιγγανικης ορχηστρας ανηρχετο δια του ανοικτου εξωστου μεχρς αυτου, ως και ο θύρβος των αμαξων των αποσυρομενων ηδη πρωτων κεκλημενων. Αφνης τα πάντα εσιγησαν, και φωνη ηρα και μονοτονος, κατ' αρχας μεν δυσδιακριτος, βαθμηδον

σειυθήσεται, αλλά μετ' απαραίτητων τροποποιήσεων. — Καν Α. Κ. Κ. Μελίτην. Θά φροντίσωμεν εύχαρίστως διά πάσαν παραγγελίαν σας. — Καν Α. Κ. Α. Βορδισάνην. Τοκομερίδιον ελήφθη. Συμμορφούμεθα οδηγίαις σας. — Καν Στ. Μπ. Λέσβον. Φρ. χρ. 35 ελήφθησαν. Εύχαριστούμεν υμῖν δι' εύγενή μέριμναν. — Καν Θ. Μ. Αθήνας. 'Η «Ιστορία ενός τεμαχίου ἄρτου» δὲν ἐτελείωσεν. 'Αναμένομεν τὴν δι' ἐπιστολῶν τῆς ἀξιοτίμου συνεργάτιδος ἡμῶν συνέχισιν αὐτῆς. 'Εχετε λοιπὸν καὶ ὑμεῖς ὀλίγην ὑπομονήν. — Καν Μ. Α. Νάξον. 'Η ἐπιστολή σας δὲν μᾶς εὔρεν ἐν Αθήναις. Εἴχομεν ἐν τούτοις ἐνεργήσαι διὰ τὴν ἐν λόγῳ θέσιν, ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδὲν εἰδοποιήθημεν ἀποτελεσματικὸν καὶ συμφέρον ὑμῖν διὰ τὸ ἔτος τοῦτο. 'Απὸ τοῦδε δημοσιεύομεν σχετικὴν ἀγγελίαν, ἐλπίζομεν δὲ νὰ κατορθώσωμεν νὰ φανῶμεν ὑμῖν χρήσιμοι. — Καν Αἰ. Κ. Ὀδησσόν. Χρήματα ελήφθησαν. Εύχαριστούμεν. 'Υπάρχοντες ἀριθμοὶ 136, 137 ἐστάλησαν πρὸ καιροῦ. 56, 94 ἐξητηθήσαν. — Καν Αἰ. Ν. Στ. Λαγκαδίαν. Πρὸς μεταβολὴν τῆς διευθύνσεως ἀνάγκη νὰ ἀποσταλῶσι λεπτὰ πενήκοντα δι' ἄλλαγὴν τῆς ταινίας. 'Αλλως τε ἀφοῦ μένετε μετὰ τῆς μητρὸς σας, τί σημαίνει ἐὰν τὸ φύλλον στελλῆται πρὸς ἐκείνην ἢ πρὸς ὑμᾶς; — Καν Μ. Π. Βωλον. Εἴχομεν ἀναχωρήσει ἐξ Αθηνῶν, δτε ελήφθη ἐν τῷ γραφεῖῳ ἡ ἐπιστολή σας. Βεβαίως δύναται νὰ διορισθῇ τελειόφοιτος τοῦ Ζαπτεῖου, ἀφοῦ τοῦτο εἶναι ἀνεγνωρισμένον παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. — 'Ανεμῶν ἐν Δρυμῶν Σκιερῶ. Δὲν ἀπηντήσαμεν ἐνωρίτερον, διότι μόνον μετὰ τὴν ἐξ Εὐρώπης ἐπιστροφὴν μᾶς ἐλάδομεν τὴν ἐπιστολήν σας. Μετὰ πολλῆς εύχαριστήσεως θέλομεν δεχθῆ καταλλήλους μεταφράσεις σας πρὸς δημοσίευσιν. — Καν Ε. Ν. Αἰτωλικόν. Ζητήσατε ἐξ Αθηνῶν τὸ ἀντιπυριώδες ὑγρὸν, περὶ τοῦ ἄλλοτε εἴχομεν δημοσιεύσει ἀγγελίαν ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν Κυριῶν». Εἶναι ἀποτελεσματικώτατον. — Καν Ε. Β. Πλωμάριον. Φυτοφάγοι κυρία ὑποθέτω οὐκ ὑπάρχουσιν εἰς Αθήνας πολλάι, χωρὶς νὰ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίζω τὴν περὶ τῆς ὀδῆς. 'Εν Ἀγγλίᾳ ὅμως ὑπάρχουσιν ὀλόκληρα γυναικεῖα σωματεῖα, δύναμαι δὲ νὰ σᾶς παράσχω ὁανδήποτε περὶ αὐτῶν σχετικὴν πληροφορίαν. Ὁ φιλοξενηθεὶς καὶ φιλοδωρῶν τὴν ὑπερέτριαν ἐνώπιον τῆς κυρίας ἀγνοεῖ βεβαίως τοὺς κανόνας τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς. 'Η κυρία ἐν τούτοις δύναται νὰ προσηγορηθῇ ὅτι δὲν εἶδεν, ἐπιτρέπουσα οὕτω εἰς τὴν ὑπερέτριάν τῆς νὰ δεχθῇ τὸ μικρὸν δῶρον. — Καν Κ. Κ. Πάτρας. Βεβαίως οἱ κύριοι φέρουσι τὸ κλάκ ἀνά χειρᾶς καὶ εἰς ἐπισήμους βασιλικὰς τελετὰς καὶ γάμους ἐν τοῖς ναοῖς. — Καν Μ. Β. Νέα συνδρομήτρια «Ἱστορίας Γυναικῶν» ἐνεγράφη. Συμμορφώθημεν εύχαρίστως οδηγίαις σας. Δρ. 11 ελήφθησαν. Μυρίας εύχαριστίας δι' εύγενεῖς φροντίδας. Γνωρίσατε ἡμῖν τίνος ἔτους περικάλυμμα ζητεῖτε. — Καν Κ. Π. Λ. Αθήνας. Χάριν ὑμῶν δημοσιεύσαμεν εἰς τὸ φύλλον τῆς παρελθούσης

ἔβδομάδος συνταγὴν διασῆμου δερματολόγου, κατὰ τῆς ἐρυθρότητος τῆς ρινῆς-

ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Κατὰ τοῦ ἐρεθισμοῦ, τῶν ἐξανθημάτων. ἡ τῆς ἀδυναμίας τῶν οὐλῶν. — Βορικὴν σόδαν (borate de soude) 4 γρ. Χλωρικὴν ποτάσσαν (chlorate de potasse) 4 γρ. Στύφιν 4 γρ. καὶ ὕδωρ καθαρὸν 150 γρ. Προσθέτετε ὀλίγον μέλι καὶ ἀναμιγνύετε μέχρις ἐντελοῦς διαλύσεως. Βρέχετε ἐν τεμαχίῳ καθαρῷ βάμβακος καὶ θέτετε ἐπὶ τῶν πασχόντων οὐλῶν. Τοῦτο ἀνανεοῦντε συνεχῶς. Δι' οἶαν δὴποτε πάθῃσιν τῆς ἐσωτερικῆς στοματικῆς μεμβράνης, γαργαρισμοὶ διὰ τοῦ ρευστοῦ τούτου εἶναι συντελεστικώτατοι.

'Εὰν σᾶς ἐδάγκασαν δηλητηριώδεις κύνες καὶ ἡ ἐπιδερμὶς σας φέρῃ ἴχνη ἐρεθισμοῦ ἐκ τῶν δηγμάτων τούτων, βρέξατε ταύτην ἐπανεπιλημμένως διὰ γάλακτος, ἐν ᾧ ἔχετε ἀναμίξει καὶ ὀλίγον ὕδωρ. 'Εὰν θέλητε νὰ καθαρίσητε τὰς καταμελανωμένας ἐμπροσθέντας τῶν μικρῶν μαθητευομένων τέκνων σας, βρέχετε πρῶτον αὐτὰς δι' ὕδατος, ἐν ᾧ χύνετε ἀρκετὸν ὄξος. 'Επιπάσσετε τότε τὰς κηλίδας τῆς μελάνης διὰ μαρμαροκόνεως καὶ ψάμμου πολὺ λεπτῆς. Μετὰ δώδεκα ὥρας πλύνετε καλῶς, καὶ αἱ κηλίδες ἐκλείπουσι.

ΣΥΝΤΑΓΗ

Μακαρόνια ρηστίοιμα. — Βράζετε τὰ μακαρόνια σας εἰς ἄφθονον ὕδωρ καὶ μὲ δυνατόν πῦρ, προσέχουσα νὰ μὴ ἐψηθῶν πολὺ, καὶ ἀποσταλάζετε καλῶς. 'Ιδιαίτερος ἔχετε ἐτοιμάσει σάλτσαν ὡς ἀκολουθῶς: Δι' ἡμίσειαν ὄκ. μακαρόνια καθαρίζετε 3 ἄλμυράς σαρδέλλας τοῦ βαρελιουῦ, ἀφαιρεῖτε τὰς ἀκάνθας, κόπτετε εἰς λεπτότατα τεμαχία. Κοκκινίζετε μὲ καλὸν ἔλαιον 2-3 κρόμμια λεπτοκομμένα, προσθέτετε δὲ καὶ τὸν χυμὸν 1/2 ὄκ. ντομάτας. Ἀφίνετε νὰ βράσωσιν. Διαλύετε ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰς σαρδέλλας σας διὰ τῆς σάλτσας αὐτῆς, τὰς ρίπτετε μετὰ ταῦτα ἐντὸς αὐτῆς, προσθέτετε δύο φύλλα δάφνης, ἄλας, πέπερι, 1 σκελίδα σκόρδου καὶ ἐν δεμάτιον πετροσελίνου λεπτοκομμένου. 'Εὰν ἔχητε πεταλίδας ἢ μύδια ρίπτετε τὸ περιεχόμενον αὐτῶν εἰς τὴν σάλτσαν αὐτὴν. Ὅταν βράσῃ καὶ εἶναι πλέον ἐτοιμῆ, σεβήρετε τὰ μακαρόνια, χύνετε ἐπ' αὐτῶν τὴν σάλτσαν, καὶ ἔχετε τὸ πεψημισμένον καὶ γευστικώτατον μακαρονικὸν φαγητὸν τῆς Νεαπόλεως.

δὲ καθισταμένη ἐντονος καὶ καθαρὰ ἔφθασε μέχρις αὐτοῦ. Ὁ Ἰάκωβος τείνας μετὰ προσοχῆς τὸ οὖς ἤκουσε τὰ ἐξῆς: «... Ὁ κ. κόμης Ροβέρτος Γέδρ συνεισφέρει πλὴν τοῦ μεγάρου τοῦ Γέδρ μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων του, ἀνερχομένου εἰς τὴν ἀξίαν ἐνὸς ἑκατομμυρίου, καὶ πεντακοσίας χιλ. φρ. καταθεθειμένας εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῶν Παρισίων... Ἐπὶ πλέον...

Ὁ Ἰάκωβος ἐφρικᾶσεν: Εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς ὅτι ἀκούω! ἐπιθύρσει τριζῶν τοὺς ὁδόντας. Καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς λάμποντας, μὲ πυγμὰς σπασμωδικῶς συνεσφιγμένας ἐξήγαγεν ὅσον ἠδυνήθη πλειότερον τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τοῦ τοῦ παραθύρου τοῦ ἐξώστου, ὅπως μὴ ἀπολέσῃ οὔτε λέξιν ἐκ τῆς ἀναγνωσεως τοῦ συμβολαίου.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν δὲ ἐκάστης παραγράφου ὁ Ἰάκωβος κινῶν ἀπελπιστικῶς τὴν κεφαλὴν ἐπιθύρσει: "Ὀχι! ὄχι!... αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατόν. Ὀνειρεύομαι.

Τέλος ἡ φωνὴ τοῦ συμβολαιογράφου ἔπαυσεν ἀκουομένη. Ὑπογράφουσι λοιπὸν, ἀνεφώνησεν ἐκεῖνος, ὡσεὶ ἀφωπνιζόμενος. Καὶ ὅμως ὁ γάμος αὐτὸς δὲν θὰ γείνη, καὶ ἐὰν κροῖται νὰ προκληθῇ τρομερὸν σκάνδαλον. Ἐγκαταλείπων δὲ τὸ παράθυρον, διηυθύνθη ὀρμητικῶς πρὸς τὴν θύραν, ἣν ἤνοιξεν. Ἄλλ' ὀπισθοχώρησεν ἐντρομος. Γυνὴ τις ἴστατο πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνη ἦτο ἡ Ρηγίνα.

- Λοιπὸν συνάπτετε δεύτερον γάμον;
- Ὡς βλέπετε, ἀπήντησεν ἐκείνη ψυχρῶς.
- Καὶ ὁ μεθ' οὗ νυμφεύσεθε εἶναι ὁ ἐπιστηθιώτερος τῶν φίλων μου. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν θὰ γείνη, δὲν θὰ ἐπιτρέψω νὰ γείνη ποτέ.
- Καὶ ὅμως, ἀγαπητὴ κύριε, ἀπήντησεν ἐκείνη ἀπαθῶς, θὰ γείνη, διότι ἐγὼ τὸ θέλω.
- Λησμονεῖτε λοιπὸν ὅτι σᾶς γνωρίζω καὶ ὅτι δύναμαι νὰ ἀποκαλύψω τὰ πάντα εἰς τὸν Ροβέρτον...
- Τι; Τὴν ἱστορίαν τῆς ζωῆς μου, ἣν ἡ τύχη σᾶς ἐγνώρισε κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον περιηγήσεών σας; Ὡς τῷ εἶπτε ὅτι ἤμην

ἱππλάτρια εἰς ἐν ἀμφιθέατρον τῆς Νέας Ὑόρκης, ἀφοῦ προῦπήρξα ἰχθυοπῶλις ἐν Ἀκρωτηρίῳ. Ὅτι ἤμην ἐν Λονδίῳ ὄχι ἡ ἀνεψιὰ ἀλλ' ἡ ἐρωμένη τοῦ γέροντος Βάξτον, ὅστις μὲ ἐξήγαγε τοῦ ἀθλοῦ καὶ ἤκιστα ἐντίμου βίου, ὃν διήγον εἰς τὰ μεταλλεῖα τῆς Ἀμερικῆς. Τέλος ὅτι ἀναξίως κατεγράσθη τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κ. δὲ Βαλωρῆς, ὅστις μὲ ἐξέλαθεν ὡς ἐντιμὸν κόρην, πρὸς ἣν ἔδωκε τὸ ὄνομα καὶ τὴν περιουσίαν του.

— Ναί, εἶπεν ἐκεῖνος, θὰ ρίψω τὴν προσωπίδα σου, διότι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀτιμάσῃς καὶ τὸν ἄριστον τῶν φίλων μου, ὡς ἔπραξας διὰ τὸν εὐεργέτην μου.

— Ὅπως θέλετε, ἐπανελάθεν ἐκείνη. Σᾶς εἰδοποιῶ μόνον ὅτι ἐφθάσατε ὀλίγον ἀργά, μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συμβολαίου. Ἄφου δὲ σκοπεύετε νὰ κάμητε τοιαύτας ἐκμυστηρεύσεις εἰς τὸν φίλον σας, δὲν θὰ λησμονήσητε βεβαίως νὰ τῷ εἴπητε, ὅτι σεις ὁ κηδόμενος τῆς τιμῆς αὐτοῦ, ὡς καὶ τῆς τοῦ εὐεργέτου σας, δὲν ἐδυσκολεύητε πῶς νὰ προδώσητε ἐκεῖνον, ὅστις σᾶς ἠγάπα ὡς τέκνον του, ἀκριβῶς διότι ἠσθάνθητε ἰδιότροπὸν τινα συμπάθειαν πρὸς ἐκείνην, ἣν ὀνομάζετε σήμερον γυναικῆ τῶν τριῶν.

— Ψεῦδεσθε, ἀπλῶς ἐρρίφθη ἐἰς τὴν γαγίδα, ἣν ἐπιδειξίως ἐστήσατε κατὰ τῆς ἀθωότητός μου. "Ὡ! ναί! εἶμαι ἀσυγχώρητος διότι σᾶς ἤκουσα, διότι ἐν στιγμῇ νεανικῆς παραφορᾶς ἀπεκρίθη. Ἄλλὰ μὴ δὲν ἐπλήρωσα ἀκριβῶς τὸ σιγῆματὸν ἐκείνο λάθος μου; δὲν ἐξωρίσθη παρעוּבּוּס μακρὰν ἐκείνου, ὃν δὲν ἠδυνάμην νὰ προσδύψω ἀνευθυσίως, καὶ δὲν ἐξηγόρασα τὸ λάθος διὰ τῆς μακρᾶς μετανοίας μου;

— Καὶ ὅμως τὸ λάθος τοῦτο ἐγένετο, ἀπήντησεν ἡ Ρηγίνα σαρδωνικῶς. Ἀποκαλύψατε τὰ ἰδικὰ μου, θὰ ἀποκαλύψω καὶ ἐγὼ τὸ ἰδικόν σας!! Σιωπὴν ἀντὶ σιωπῆς.

— Ποτέ! εἶπεν ὁ Ἰάκωβος ὠχρῶν ὑπερέμετρος. Ὡς ὁμολογήσω ἐγὼ αὐτὸς πόσον ὑπῆρξα ἔνοχος... Ὁ Ροβέρτος εἶναι φίλος μου καὶ θὰ ἔχω τὴν δύναμιν νὰ ἐρυθριάσω ἐνώπιόν του.

(Ἀκολουθεῖ)